

Stian Brenden Maskinservice AS v/ Siw Anita Killi
siw_anita@sb-maskin.no

Deres referanse

Vår referanse 2018/4936-11 462.2 LAN
Saksbehandler Line Andersen, tlf. 61 26 60 71
Avdeling Miljøvernavdelingen

Dato 14.12.2018

Tilbakemelding på ny redegjørelse etter tilsyn - Pålegg om tiltak for å overholde støygrenser - Mobilt pukkverk ved Rondablikkdokka - Stian Brenden Maskinservice AS

Fylkesmannen pålegger Stian Brenden Maskinservice AS å gjennomføre tiltak for å overholde støygrensene for produksjon av pukk, grus, m.v. i forurensningsforskriften § 30-7 ved pukkverket som er satt opp ved Rondablikkdokka i tilknytning til VA-prosjektet på Kvamsfjellet. Effekten av tiltakene må dokumenteres med nye støymålinger. Dersom det ikke er mulig å gjennomføre tilstrekkelige støydempende tiltak der pukkverket er satt opp, innebærer vedtaket at Stian Brenden Maskinservice AS må flytte aktiviteten til et mer egnet sted.

Frist for gjennomføring av tiltak settes til 31. januar 2019. Vedtaket er fattet med hjemmel i forurensningsloven § 7 fjerde ledd.

Avvik 1 som ble gitt under tilsynet kan lukkes etter siste tilbakemelding, under visse forutsetninger. Dette går fram lenger ned i dette brevet.

Vi viser til tidligere redegjørelse fra Stian Brenden Maskinservice AS (heretter kalt SBM) datert 11. oktober, om lukking av avvik etter tilsynet 24. august i år, vår tilbakemelding datert 24. oktober og ny redegjørelse fra SBM datert 15. november 2018.

Vurdering av virksomhetens redegjørelse for lukking av avvik etter inspeksjonen

Vi avdekket følgende avvik under inspeksjonen:

1. Virksomheten har ikke måleprogram for kontrollmåling av støvnedfall og utslipp til vann og støy
2. Det foreligger ingen støyvurdering for virksomheten ved Rondablikkdokka

I etterkant av tilsynet mottok Fylkesmannen billedokumentasjon fra Velforeningen Rondablikk Seterhytter som kunne tyde på direkte utslipp av partikkelholdig og oljeholdig vann fra pukkverket. Vi oversendte dokumentasjonen med brev av 1. oktober 2018 og ba om SBM sin vurdering av denne.

Vår vurdering er at redegjørelsen for lukking av avvik nr. 1 nå i all hovedsak er tilfredsstillende. SBM har lagt ved et måleprogram for måling og beregning av støvnedfall, og utslipp til vann og støy. Målinger og beregninger er iverksatt. Vi vil imidlertid peke på at konsentrasjonskravet til faststoff / suspendert stoff (SS) i prosessvann gjelder utslippspunktet. Det er naturlig med prøvetaking på

representative steder hvor det kan være tilsig av rensed vann som har gått gjennom den opparbeidede vollen for å kontrollere at denne virker etter hensikten, slik dere har lagt opp til. Det er imidlertid også viktig å følge med om det er direkte avrenning til resipient fra knuseplassen ved store regnskyl. Dersom dette skjer må SBM umiddelbart vurdere behov for tiltak dersom vannet ser forurenset ut, samt ta prøver av dette vannet.

Når det gjelder støvmålinger har vi mottatt de første resultatene på e-post 12. desember, og ser at nivåene ligger under grenseverdien. Bedriften skal likevel fortsette å måle støvnedfall. Det er også fortsatt viktig å vurdere hvorvidt målepunktene som nå er valgt ut er representative, eller om det er behov for flere eller andre målepunkter. Vi vil dessuten påpeke at grenseverdien i forurensningsforskriften § 30-5 er absolutt og ikke veiledende slik Sintef Molab skriver i sin rapport. Under disse forutsetningene vurderer vi avvik 1 som lukket.

Fylkesmannens vurdering vedrørende støy

Det andre avviket Fylkesmannen ga under inspeksjonen gjaldt manglende støyvurdering for virksomheten ved Rondablikkdokka. Det var et brudd på forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 30-9 bokstav b, som sier at det skal foreligge en støyvurdering *før* oppstart for pukkverk som etableres nærmere enn 200 meter fra nærmeste nabo. Ved pukkverket i Rondablikkdokka er avstanden til nærmeste nabo ca. 140 meter. SBM fikk Norconsult til å utarbeide en støyvurdering som ble oversendt Fylkesmannen den 11. oktober. Denne støyvurderingen var basert på mangelfulle opplysninger om støykilder, men viste likevel et høyere støynivå enn grensene som gjelder for pukkverk i forurensningsforskriften § 30-7. Norconsult hadde også vurdert støynivået kun i henhold til «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging», T-1442 (2016) og ikke i henhold til forurensningsforskriften § 30-7. Vi ga derfor følgende tilbakemelding i vårt brev av 24. oktober:

«Støygrensene som gjelder for pukkverk er (...) oppgitt i forurensningsforskriften § 30-7. Disse støygrensene er lavere enn de støygrensene som anbefales for bygg- og anleggsvirksomhet i T-1442 og gjelder uavhengig av om pukkverket er midlertidig eller stasjonært. Grensene for pukkverk er absolutte og skal overholdes. (...)

Dere redegjør for vurderinger og tiltak som allerede er gjort for å begrense støy og sende mest mulig av støyen vekk fra selve hytteområdet. Det er likevel sannsynlig at dere har utfordringer med å overholde støygrensene i forskriften.

Dette betyr at dersom pukkverket fortsatt skal stå på Rondablikkdokka, må dere umiddelbart gjennomføre ytterligere støydempende tiltak og samtidig gjennomføre konkrete støymålinger ved de mest støyutsatte fasadene for å dokumentere at dere overholder grensene i forskriften. Alternativet er å flytte virksomheten til et mer egnet sted.

For å lukke dette avviket ber vi også om å få oversendt en ny/oppdatert støyvurdering som er basert på fullstendige opplysninger om støykilder, herunder også omfanget av pigging.»

I henhold til forurensningsforskriften § 30-7 skal virksomhetens bidrag til utendørs støy på hverdager mellom kl. 07-19 ikke overskride 55 L_{den} , målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade hos nabo (bolig, fritidsbolig m.v.). Dersom det dreier seg om impulsstøy eller rentonelyd, er grensen 5 dBA lavere enn tallene som er oppgitt i § 30-7 første ledd, jf. § 30-7 annet ledd (dvs. 50 L_{den}). Pigging er definert som impulsstøy.

Det foreligger nå en ny støyvurdering utarbeidet av Norconsult (rapport datert 2. november 2018), der strømaggregatet og pigging er lagt til blant støykildene. SBM har opplyst om at antall timer med pigging pr. dag varierer avhengig av mengde stein, men er beregnet til 10 timer pr. uke i gjennomsnitt. Støyvurderingen viser at gjeldende støygrenser i forurensningsforskriften § 30-7 ikke overholdes. Dette gjelder både med og uten pigging. Norconsult skriver at store deler av omkringliggende bebyggelse, bestående av boliger, fritidsboliger og overnattingssteder, vil havne

innenfor sonen der gjeldende grenseverdi overskrides for det aktuelle tidsrommet når pigging foregår. Norconsult skriver videre at beregningen av støy fra knuseverket uten innslag av pigging også viser at én bolig og tolv fritidsboliger ligger innenfor sonen der gjeldende grenseverdi uten pigging overskrides.

SBM har også oversendt konkrete støymålinger utført av Labtest (rapport nr. 0111.2018). I alt ti målinger ble gjennomført i tidsrommet kl. 10.00-13.30 den 6. november. Den første målingen ble utført uten pigging, de øvrige under full drift. Alle målingene ligger over gjeldende grenseverdier. De to første målingene er riktignok gjort nærmere enn nærmeste nabo, hhv. 50 og 100 meter fra knuseplassen, og bare den første og nærmeste målingen er utført uten pigging. Men det ble målt 62,3 db ved nærmeste nabo (oppgitt til 146 meter fra knuseplassen) og så mye som 57,2 og 64,3 db henholdsvis 341 og 320 meter unna (alle tall oppgitt som målt middelværdi over 10 minutter). Labtest skriver i sin konklusjon at overskridelsene skyldes pigmaskinen og foreslår at denne kan flyttes, bruken kan reduseres eller at piggingen kan starte senere på dagen. SBM har etter dette vært i dialog med nærmeste beboer (Bjørn Bordal) og avtalt at pigging ikke starter før kl. 09.00 og at vedkommende varsles pr. sms dagen før det skal foregå pigging. SBM opplyser også om at det er satt på en nyere type pigg som skal utløse mindre støy etter at støymålingene ble utført.

Norconsult drøfter også avbøtende tiltak i sin rapport og skriver følgende:

«Med bakgrunn i plassering av knuseverket og karakteren til lydkildene, vil det være krevende å etablere avbøtende støytiltak. Det kan også vurderes å begrense driftstider med støyende aktivitet innenfor en arbeidsdag. Men dette ville medføre at varigheten av knuseverket blir forlenget. Erfaring viser at dette som regel ikke er en løsning som berørte naboer foretrekker, fordi de da blir utsatt for støy i en lengre periode.

Tatt i betraktning at knuseverket kun skal benyttes midlertidig og er knyttet til en annen anleggsvirksomhet i nærområdet, mener vi at overskridelser av støygrensene kan aksepteres dersom man holder en god dialog og varsler berørte naboer. Dette er beskrevet nærmere i kapittel 5 og i T-1442.»

Fylkesmannen har tidligere, i brev av 24. oktober 2018, påpekt at støygrensene for pukkverk i forurensningsforskriften § 30-7 er absolutte og skal overholdes. Disse støygrensene også noe lavere enn grensene i «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging», T-1442 (2016), som dessuten bare er anbefalte grenser. Fylkesmannen er enig i at god dialog med naboer og varsling i forkant kan være et godt avbøtende tiltak, men det går ikke an å avtale seg bort fra absolutte grenser. Virksomheten ved Rondablikkdokka er i strid med forurensningsforskriften når det gjelder støynivå. SBM må derfor gjennomføre tiltak som er nødvendige for at virksomheten skal overholde gjeldende støygrenser i forurensningsforskriften § 30-7. Fylkesmannen har nylig mottatt positiv tilbakemelding på at det er opprettet en god dialog og at merkbare tiltak er gjennomført. Effekten av tiltakene må likevel dokumenteres med nye støymålinger.

Fylkesmannen er i tvil om at det er et tilstrekkelig tiltak å fjerne piggingen og legge den til et annet sted. Norconsults støyvurderinger viser at det er relativt liten forskjell i selve støynivået mellom drift med og drift uten pigging. Forskjellen mellom de to situasjonene ligger først og fremst i at støygrensen er lavere når det også er pigging, dette på grunn av det ekstra ubehaget med impulsstøy. I henhold til støyvurderingen fra Norconsult overskrides støygrensen i betydelig grad også for drift uten pigging. De konkrete støymålingene som er gjennomført av Labtest bekrefter at støyberegningene gir et realistisk bilde av støysituasjonen. Dersom tiltak på stedet viser seg å ikke være tilstrekkelige, følger det av dette at SBM må flytte pukkverket til et mer egnet sted. Det bør i tilfelle skje i samråd med Nord-Fron kommune.

Dersom virksomheten må flyttes, gjør vi oppmerksom på følgende:

- Ny plassering av virksomheten må være i tråd med reglene i plan- og bygningsloven

- Det må sendes inn melding om virksomhet etter forurensningsforskriften kapittel 30 til Fylkesmannen i forkant
- Dersom pukkverket settes opp nærmere enn 200 meter til nærmeste nabo må det i tillegg foreligge en støyvurdering før oppstart

Avslutningsvis gjør vi også oppmerksom på at midlertidige / mobile virksomheter regnes som stasjonære etter at virksomheten har foregått på samme sted mer enn et år jf. forurensningsforskriften § 30-1. Kapittel 30 omfatter både stasjonære og midlertidige / mobile knuseverk, men stasjonære virksomheter skal anlegges slik at terrenget og bruddkanten samt vegetasjon i størst mulig grad vil skjerme aktivitetene i bruddet og hindre direkte innsyn fra naboer jf. forurensningsforskriften § 30-3. Dette er ikke mulig å gjennomføre for pukkverket der det er satt opp ved Rondablikkdokka. Fylkesmannen legger derfor til grunn at pukkverket maksimalt kan bli stående i en periode på inntil ett år (dvs. fram til ca. 20. august 2019), og dersom det er gjennomført tilstrekkelige støydempende tiltak.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven § 7 fjerde ledd pålegger Fylkesmannen i Oppland Stian Brenden Maskinservice AS om å gjennomføre tiltak for å overholde støygrensene for produksjon av pukk, grus, m.v. i forurensningsforskriften § 30-7 ved pukkverket som er satt opp ved Rondablikkdokka i tilknytning til VA-prosjektet på Kvamsfjellet. Effekten av tiltakene må dokumenteres.

Dersom det ikke er mulig å gjennomføre tilstrekkelige støydempende tiltak der det mobile pukkverket er satt opp på Rondablikkdokka, innebærer vedtaket at Stian Brenden Maskinservice AS må iverksette tiltak i form av å flytte det til et mer egnet sted.

Frist for gjennomføring av tiltak settes til 31. januar 2018.

Fylkesmannen setter følgende vilkår:

- Stian Brenden Maskinservice AS må ved flytting av virksomheten rydde området som er brukt i Rondablikkdokka og tilbakeføre det til en tilstand som er i tråd med gjeldende plan og slik at forurensning i ettertid unngås.
- Alternativ plassering av pukkverket må skje i samråd med Nord-Fron kommune.

Klageadgang

Vedtaket om pålegg om tiltak kan påklages til Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 28. Fristen for å klage er tre uker etter mottakelsen av dette brevet. En eventuell klage bør begrunnes og skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Fylkesmannen.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum e.f.
avdelingsdirektør

Line Andersen
seniorrådgiver

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi til:
Nord-Fron kommune

Stian Brenden Maskinservice AS v/ Stian Brenden

post@nord-fron.kommune.no
stian@sb-maskin.no

Arve Negaard (hytteeier)
Øyvind Rundtom (hytteeier)
Velforeningen Rondablikk Seterhytter v/ Bjørn Bordal

arve.negaard@hiof.no
oeyrun@gmail.com
bbordal@online.no